

Szerkesztőségi szállás.

Aldunator 5. sz. 2-dik emelet.

Kinek valami bolondság jut eszébe, mely a politikai lapokba tárgyhalmaz miatt be nem fér, küldje ide. — Kéziratok — akár közöltetnek akár nem — vissza nem szolgáltatnak. — Az előfizetési pénzek és reclamatiók a „Handabanda“ szerkesztőségéhez czimzendők.

Megjelenik e lap

míg meg nem bukik, minden szombaton féltven.

Ára megfizethetlen tartalmához mérve, nevetséges olcsó t. i.

Egész évre 6 ft. féltévre 3 ft. negyedévre 1 ft. 50 kr. o. é.

Egyes szám, ha kapható, 20 kr. o. é.

Előfizetéseket elfogadnak:

A vidéken minden postahivatal. Pesten Noséda Gyula könyvnyomdája (egyetem utza 7. dik szám) Ráth Mór könyvkereskedése a vastuskónál. Budán: Nagel és Wischán könyvkereskedése a takarékpénztár új épületében.

A mi programmunk.*)

Várakozással terhes évnék megyünk eléje!
Minden nagy korkérdés 1863-ban fog megoldatni.
Ez évben lesz legérdekesebb az ujságlap.
Tessék előfizetni.

Államok életére, kereskedelmi átalakulásaira, nagy eszmék szövetkezéseire hazánknak nagy befolyása lesz. Mi döntjük el a suezai csatorna ügyét, mi a kulik kérdését, mi az amerikai háborút, tőlünk várja Olaszország a villafrancai és zürichi protocollumok stipulatióinak végrehajtását, rajtunk áll a druzok és maroniták kibékülése, a porosz-francia vámszövetségi szerződésnek minden német állam általi elfogadása, a németegység! Mindez azonban attól függ, hogy „birunk-e e szerepről öntudattal?”

Önfenntartásért küzdő, a hazát a folytonos vizály és egyetnemértés által emésztő multunk, stemplit és tintát fogyasztó tétlen jelenünk, és az Isten kezében levő jövőnk, intabulatiókkal terhelt birtokunk, a Vajda János úr által előidézendő közműveltségünk, mindez biztosít, hogy honunk Európa alakultára nézve történelmi pont.

Korunk jelszava: minden reggel fölkelni és minden este lefeküdni!

1863!

Nem oltoztatunk hiú reményeket, de tessék elhinni, ez évben történik meg minden; ez évben jön meg minden, mire várunk. Ez évben érik meg a meggy és tök, uborka, s caprerai krumpli.

És mindezt mi, egyedül mi írjuk meg!

1863!

Tessék ez évre praenumerálni!

Tartsuk fönn e lapot, mely ha nem léteznék: a körültem csoportosuló t. munkatársakat senki sem mondhatná pártnak. Pedig kell, hogy pártnak lásszassunk, hatalmas pártnak, különben oda renomménk, oda multságunk!

Tessék előfizetni, mert ha nem a t. közönség tartja fenn lapunkat, buzgó és hallgatag vezérezikkiróinknak kell azt nagy áldozattal föntartani!

Tehát 1863.

És ha ez évben sem történnék meg minden a mit várunk, akkor . . . . akkor . . . . 1864-re is megnyitjuk az előfizetést, mert 1864 lehet ránk nézve „egy reggel,” „egy század.”

Tehát 1863, vagy

1864.

Mi két évre is elfogadjuk az előfizetést.

„HANDABANDA” szerkesztősége.

*) A sajtóhatóság hazafias szellemű programmunk közzétételét meg nem engedvén, időrovidsége miatt kénytelenek voltunk a „Hon” programmját, mely lényegében a miénk is, kölcsön venni. Cserében majd legközelebb a „Hon” veheti át viszont a „Handabanda” programmját. Szerk.

Levelek Mandzsu országnak „Handabanda” nevű fővárosából.

I.

Tisztelt szerkesztő ur! Méltóztatott felszólítani, hogy hazafias és nem törekvésű lapját, a „Handabanda” koronkint a távolból, ezen idegen ország fővárosából, annak társas- és közéletéből merített való pletykákkal s igaz hazugságokkal támogassam. Hazafias kötelességemnek tartom illő tiszteletdíj és ingyempéldány mellett e kívánságát teljesíteni.

Igen hálás tér az, melyen itt állok. Ha ugyan is megfontolja kegyed azt, hogy Mandzsu ország geographice, mint Metternich mondaná, — a chinai birodalom egy részét képezi, könnyen elhiheti, hogy fővárosa is a különösségek és furesaságok igen szép gyűjteményével dicsekszik.

Én azonban, nehogy tárgyam javát mindjárt első levelemben elpuskásszam, s a többiek aztán mindig unalmasabbaknak találtassanak, nem ereszkedem most a legérdekesebb dolgokba, hanem egy kis általános jellemzés után leírom önnek, hogy élek én itt?

E város szép is, rút is, a mint vesszük. Fekszik egy szép széles folyam partján; pompás paloták állanak itt regényes hegyláncz átellenében. Ez nyugati oldala, s ez gyönyörű. Maga a város homokos lapályon terül el, s rút kunyhókkal, mik a város végét képezik, kinyl a buczkás homokos pusztába, mely három oldalról övezi, s nyáron állandó felleg gyanánt beborítja az egész várost porral.

E kettős jelleme átvonul egész lényén. Más nagy városokban a gazdagság és szegénység szélsőségei találkoznak. Itt pompa és szenny ölelik egymást. Például építenek itt a Bukle folyam partján néhány oly óriás palotát, hogy a partról nem is nézhetni meg a tér szűke miatt, hanem át kell úszni a tulsó partra, a ki látni akarja. E pompás palotákon túl azonban alól fölül és körül, utczákon és parton térdig ér nyáron a ganéj s por, télen a hó és sár. És ebben senki sem ütközik meg, ámbár mindenki benne gázol.

Azután a munkás osztályl al aránylag sehol sincs annyi úr, mint itt. Eleinte elteltem bámulattal, gondolván, hogy e nagy urak mind teremtenek valamit, valamiből élnek. Később tudtam meg csak, hogy ezen urak egy része semmiből sem él, hanem legnagyobb részök adóssággal van tele. De mivel mandzsu szokás szerint az adósságot az actív vagyonhoz számítják, mind nagy uraknak képzelik magukat.

Ily nagy urí tonus uralkodván itt, kíváncsi kegyed tudni: hogy élem napjaimat, szerény író s turista létemre! Főnségesen! Elsőbben is tudni kell, hogy a mandzsu igen nagyra becsüli az idegent, kivált a nyugatit. Alig tudták meg hogy külföldi vagyok, s pedig a Handabanda nevű világhírű ujság levelezője, ez elég czim volt arra, hogy rögtön megnyilják előttem minden ajtó, kivéve azokat, melyek a tűzmentes pénzládákba nyilnak; szóval ünnepelt férfi vagyok oly magas körökben, hova a hazai mandzsu írók legtiszteltebbjei, legérdemesbjei ugyan soha be sem jutnak. A nők kiváltképen való érdeket mutatnak irántam, (bizony pedig nyavalyás arczom elég silányul veheti ki magát a férfias sőt daliás szépségű mandzsu fiatalság között!) s nagy szenved-

délylyel beszélnek, ha rosszul is, nyelvünket, mely nekik idegen.

A férfiak pedig jó pajtásim, s víg fiúk lévén elhurezolnak oly közhelyekre, hol ők saját fogalmaik szerint mulatnak. Ezen mulatóhelyek mind ugyanazon jelleműek. Főszerepet játszanak bennök a japáni zenészek, kik mindenütt és mindig ugyanazon egypár nótát játszák, s mig le nem részegednek, türhetön. E kóbor zenészek itt valódi cultus tárgyai, művészeknek nevezetnek, s a pénzt csak úgy szórják nekik; megfoghatatlan, hogy e monotomiát meg nem únják, — hanem azt mondják, valami saját varázs van benne, melyet csak a mandzsu érez.

A club-élet is igen divatos itt; van is itt osztály és nyelvek szerint több rendbeli. Egyik az ismaelitaké, hol azt mondják örökös adásvetésből áll a mulatság. Másik most alakul, ez a chinaiak clubja akar lenni, azért szólítottam föl én is hogy belépjek; a harmadik demokratikus, a negyedik aristocratikus club.

Z. barátom csodadolgokat beszélt nekem a demokratikus clubról; hogy az mily hatalmat gyakorol, a miért is mindenki törekszik tagjává lenni, ha soha be nem megy is. De tagja lenni a hazafiság jele. Én ugyan még eddig nem birtam nyomába jönni annak, hogy mennyiben hatalom, mennyiben demokratikus, vagy épen hazafi? Hanem az alkalmasint titok marad az idegen előtt. Hasonlóképen senki se tudta megmondani, mi okért neve annak: kör, miért nem négy szög?

Elég az hozzá, bevezettettem a körbe. És valóban mondhatom meglepett az, hogy semmi meglepőt sem találtam benne. Egyik szobájában tekeasztaloknál lármáz néhány úriember, mint hallom híres írástudók és poéták. Körülöttök néhány istentől megáldott kinézésű úr nyújtózik a pamlagokon, arczukon Petőfi verse pirosan olvasható:

„Ugy jól laktam hogy még! Most még egyet nyújtózom!

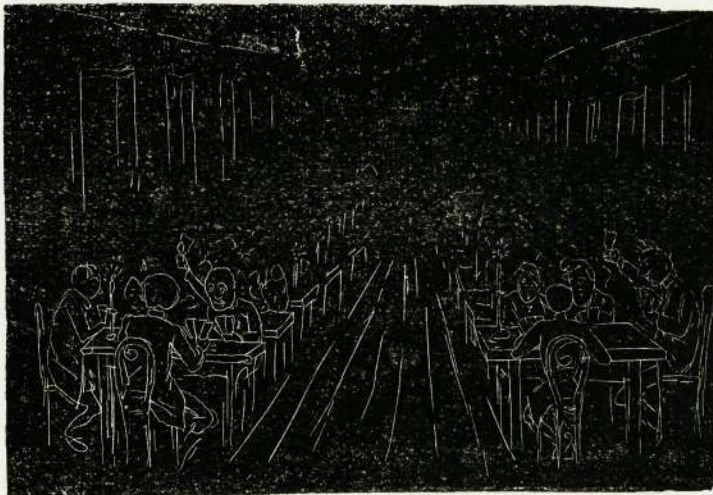
Aztán tiéd vagyok, imádott heverés!”

Más szobában pamlagok és zsölleszékek álldogálnak üresen; alkalmasint azért, mert e pamlagok és zsölleszékek ugy alkotvák, hogy a ki rájuk ül — legurul. Tehát nem ül rájuk senki; minek takarékosági szempontból azon jó oldala van, hogy — e butorok örökké tartanak, ha koronkint a vendégek némelyike jó kedvében sarkantyúját nem ütné beléjük.

E club szakácsot is tart magának; mert ha szakács nincs, könnyen megtalálna éhezni valaki. Most azonban, ha valaki megéhezik is, csak arra az ételre gondol, melyet itt kaphatna, s mindjárt jóllakott. Thea név alatt itt szeckát párolnak le, melybe rhum gyanánt rózsavizes spiritust töltenek. A fekete-kávé pedig csak felforralt víz, hanem mivel a konyha közel a kártyaszobához, az innen kidőlt füst ugy megbarnítja a vizet, hogy beillik kávénak.

E kártyaszobát magát leírni lehetetlen, azért is ime lerajzoltam; az tökéletesen hasonlít

azon képhez, mely áll egy iv fekete papirból aláírva: Berlin éjjel.

(A kör kártyaszobája rendes ünnepélyes világításban.)

Eleinte megdöbbsentem e füsttömegbe lépve, mely oly sűrű és erős, hogy csaknem kiszorítja a butorokat a szobából; és meg nem foghattam, hogy találkoznak emberek, kik „mulatságból” néhány órát töltenek ily légben. De csakhamar felvilágosítottam, hogy ámbár e terem a tárkli-cultus temploma, de itt mégsem pusztá mulatság, hanem komoly czél forog fönn. Ugyanis e termekben gyűjtik a füstöt, s fölvezetik csöveken egy fölsőbb terembe, mely a „nemzeti disznóhús füstölőde” helyiségét képezi. Ez egy igen üdvös intézet. A club minden tagjának neje azon joggal bir, ide küldeni a nyers disznóhúst megfüstölésre. Ezen intézménynek köszönhető azután, hogy a mandzsu nő, a helyett hogy mint másutt a nők, visszatartóztatná férjét a clubtól, inkább maga küldi: „Eredj édes lelkem, füstölj egyet a körben! Inkább a sonkáinkat füstöld, semhogy otthon a ruhámba, meg a hajamba is bevegye magát az átkozott pipafüst.”

Nevezetes továbbá még e clubnál az, hogy könyvtárnoka van; de könyvtára nincs.

Z. barátom megígérvén, hogy legközelebb az aristocratikus clubba is bevisz, erről legközelebbi levelemben remélek írhatni.

Bizakody és Eszélyesy párbeszédei a váczi-utczában.

Eszélyesy: No ugye, nem mondtam-e meg előre, hogy ne várjunk semmit a görög forradalomtól?

Bizakody: (titokteljes arczczal) Még nincs vége! Végén csattan az ostor!

Bizakody: Ugyan mondja meg: mi szükség volt még egy bolond lapra?

Eszélyesy: Igaz biz az, mikor a komoly lapok ugyis eléggé bolondítják a publikumot!!

Eszélyesy: „Nem tudná ön megmondani, miféle elvkérdés az, mely miatt Bolnai-Bethlen gróf elvált Vajda János lapjától?”

Bizakody: „Az nem tréfa dolog uram!

Vajda, mint a „Polgárosodás“ szerzője, azon elvet akarja hirdetni, hogy művelt ember zsebkendőbe fujja az orrát!

Esélyes y: „És egy gróf ne osztaná ezen elvet! Impossible.“

Bizakod y: „Az elvet Bolnai úr is osztja; hanem tekintettel a democratiára, melynek nincs zsebkendője, nem tartja ildomosnak ezen elvet nyíltan bevallani!“

Esélyes y: „Már ez aztán pártkérdés!“

Mystificatio.

Dec. 15-kén hirdeti a „Független“, hogy jeles munkatársai közé tartozik Szilágyi Dezső is.

Dec. 17. Szilágyi Lilla, Szilágyi Ferencz, Szilágyi Sándor, Szilágyi Virgil mind híres írók lévén, a publicum elhiszi, hogy Szilágyi Dezső is az.

Dec. 20-kán Szilágyi Dezső jelenti a lapokban, hogy ő nem fog írni a Függetlenbe.

Dec. 21-kén Azt beszélék, Szilágyi Dezső máshova se fog írni.

Dec. 23-án. Azt mondják, Szilágyi Dezső nem is irt soha sehova sem.

Dec. 25-kén. Kisül, hogy Szilágyi Dezső nem is existál, csak álnev, mellyel a „Független“ ellenségei tréfából elámiták e lap szerkesztőségét.

Dec. 26-kán. Az ország ügyei oly rendben mennek, mintha semmi sem történt volna.

Szálkák.

— Jókay Mórt megválasztották tiszteletbeli zsidónak.

Leginkább irigyli e kitüntetést az „Ország“ tulajdonos kiadója P. ur.

— Egy irányunkban mindig nyájas lap jóakaró ujdondásza még nem tudja ugymond: vajjon a „Handabanda“ nem lesz-e az, a mi Berlinben a Kleine Reactionär? Ellenben a „Handabanda“ régóta tudja, hogy a

mondott ujdondász az, a mit Berlinben — grosser Dummkopfnek neveznek.

— Azt mondja Kakas Márton, hogy a Handabanda a kalucsi politikát fogja terjeszteni. De nem oda Buda! Mert azon nagy és apró kakasok idézték elő eddig is a kalucsi politikát, kik 48-ban úgy mint 61-ben a nemzetet — sárba vitték.

Adoma,

de nem Gyurián és Bagó harmincz év előtti nap-tárából.

— Kérdik Deák Ferencztől: fog-e előfizetni a Handabandára?

„Hogyne, ugymond, szeretem én az élceket.“

Hát a . . . . . (politikai lapra)?

„De már azt nem teszem; — volt a válasz — elég nekem egy handabanda!“

HIRDETÉSEK.

Előfizetési felhívás

A MAGYAR SAJTÓRA.

Pimasz bárdolatlan alvó nép vagy én nemzetem. Ott rothadsz a tespedés posványában. Elzárod nagy füledet a haladás és polgárosodás harsonájára elől.

Ezért is én, Heckenast Gusztáv bölcsességéből Vajda János, ki jártam vala czifra tulipános fehér szűrben, s hordtam vala markomban öles csáti botot, — de megtértem, mint Saul a polgárosodás útjára, hogy arra vezesselek ki a vadonból téged is, leszoktassalak a makk-evésről, s eléd tálaljam a polgárosodás zamatos confectjeit. Lapomnál nem egy Deák, de több diák is fog közreműködni, s úgy fogunk neki menni aristo-democratiának, tudóstársaságnak, színésznőknek s a falnak; s nem hagyunk rajtunk túltenni csak a — Handabanda által. Előfizetést nyitunk pedig kóstolólul egy hétre.

A M. S. szerkesztősége.

Előfizetési hirdetés

AZ „ORSZÁG“

hét országra szóló lapra.

Megfeleltünk-e azok várakozásának, kik német, szloven, cseh, orosz, szerb, portugál és skandináv lapszemléket szeretnek olvasni? — kik a Constitutionelle, Le Nord, és Opinion nationale felületesen de röviden extrahált cikkeiket keresik lapunkban? — ismert szerénységünk nem engedi s nem tudjuk meghatározni. De azt tudjuk hogy a közönség nem felelt meg a mi várakozásunknak. Nem említjük csak emlegetjük szenvedéseinket, kevés szellemi hasznukat, roppant anyagi kárunkat, csak azt mondjuk: ha az előfizetők ez évben is cserben hagynak, mi is cserben hagyjuk a közönséget, Greguss Ákost, s felcsapunk görög királynak

Pompás János,
az ország kiadója
de be nem vevője.

Előfizetési hirdetés

a

„PESTI HIRNÖK“-re.

Az ős alkotmány visszanyerése a mi célunk.

Az 1848-ki törvények védői kaszaka-kerülők.

A felelős ministerium hívei tárcza után áhítózó tárczátlan éhes fráterek, a tárczavadászat intrigánsai. Centralizátorok, Giskra-Kuranda collegái.

Ez a mi elvünk. Egyébiránt mi már csak a túlvilági élet boldogsága után epedünk. Hanem azért minél számosabb előfizetésért esedezünk.

A „P. H.“
szerkesztősége.

Előfizetési felhívás

a „FÜGGETLEN“-re,

Mig lapom föl nem függesztik: független.

Jelszavam:

A nehézségeken áthidalás.

Czélom:

Majd kisül

Annak . . . Idején.

Elveim.

Régiék.

Autonommegeye.

De 47 lehetlen.

Parlamenti kormány.

De a 48-at ne vitassuk.

De mindenekfölött st.,

Plusom.

Potyogtatott.

Pity (punctum)

Poty (punctum)

„Független“

tulajdonos kiadó szerkesztője.

Előfizetés a

„VEZÉR“-re.

E szerény nevezetű de nevezetes lap eddigi végtelen, nem akarom mondani szellemdús vezérekkelből meggyőződhetett az olvasó közönség, hogy ha gróf Majláth Kálmán nem volna és a kanál, a magyar ember azt se tudná, hogyan egye a levest.

Ennél fogva előfizethetni sat.

Kozma Vazul,
a „Vezér“ segéd-kiadója.

Előfizetés

A „SÜRGÖNY“

czimű hivatalos lapra.

A kik talán eddigi előfizetőink sorából K. A. s F. K. cikkeiket, vagy L. úr leveleit sokalnak, vagy keveselnék — reméljük, kárpótlást találандnak a hivatalos hirdetések, árverések, amortisatiók, végrehajtások rovatában, mely a lap értékét valamennyi lapé fölé helyezi. Egyébiránt ne feledje a haza, hogy én is martyr voltam, ámbár mint a „Bolond Miska“ nem pedig mint a

„Sürgöny“ kiadója,
Emich Gusztáv.

A magyar kérdés legegyszerűbb megoldása : hagyjanak magunkra!

És merő egymás elleni gyűlöletből s irigységből fölfaljuk egymást.

De a német meg nem állja, hogy e barbár népet ne civilizálja, ne organizálja, s ennek következése azután az :

mit mi nemzetegységnek nevezünk!!